

2022 AIPPI Dünya Kongresi – San Francisco
Kabul Edilen Yönerge
13 Eylül 2022

Yönerge
2022 - Çalışma Konusu - Telif Hakkı
Manevi Haklar

Genel Bilgiler:

- 1) Bu Yönerge, telif hakkı hukukundaki manevi haklar ile ilgilidir. Bu Yönergenin amaçları doğrultusunda "manevi haklar" terimi, "manevi haklar" olarak adlandırılıp adlandırılmadığına bakılmaksızın, eser sahiplerinin ekonomik olmayan haklarına koruma sağlamak için kullanılan tüm yasal hakları ve kavramları kapsayacak şekilde kullanılmaktadır. Bu Yönergede, "eser sahibi" terimi, yasal eser sahibinin yaratıcı olmadığı durumlar da dahil olmak üzere, eseri yaratan gerçek kişiyi ifade eder.
- 2) Telif hakkıyla korunan her türlü eser bu Yönerge kapsamındadır.
- 3) Bu Yönerge, manevi haklara ilişkin medeni (özel) hukuk meseleleriyle sınırlıdır. Ceza hukuku meseleleri bu Yönergenin kapsamı dışındadır. Bu Yönergede uluslararası özel hukuk meseleleri ele alınmamaktadır.
- 4) AIPPI Ulusal ve Bölgesel Grupları ve Bağımsız Üyelerinden, bu Yönergeye ilişkin ulusal ve bölgesel yasalarla ilgili ayrıntılı bilgi ve analizler sunan 37 Rapor alınmıştır. Bu Raporlar, AIPPI Genel Raportör Ekibi tarafından incelendikten sonra Özet Rapor haline getirilmiştir (aşağıdaki bağlantıya bakınız).
- 5) Bu Yönergenin konusu, 2022'de San Francisco'da yapılan AIPPI Dünya Kongresinde özel bir Çalışma Komitesi bünyesinde ve yine tam katılımlı Genel Oturumda daha detaylı olarak görüşülmüş ve akabinde AIPPI Yürütme Komitesi tarafından mevcut Yönerge benimsenmiştir.

AIPPI aşağıdaki kararları almıştır:

- 1) Manevi hakların uyumlaştırılması arzu edilmektedir.
- 2) Manevi haklar, telif hakkı yasında tanınmalıdır.
- 3) Her tür eser için manevi haklar sağlanmalıdır.
- 4) a) En azından aşağıdaki manevi hak kategorileri tanınmalıdır:
 - o aşağıdakiler dahil eser sahibine atıfta bulunma hakkı:
 - eserin sahibi olarak tanınma hakkı;
 - diğer yandan, bir eseri isimsiz veya takma adla yayımlama hakkı;
 - o eserin çarpıtılmasına, esere zarar verilmesine veya eser sahibine zarar vermesi koşuluyla eserin sair şekilde değiştirilmesine itiraz etme hakkı olarak tanımlanan eserin bütünlüğünün korunması hakkı;
 - o bir eserin umuma arz edilip edilmeyeceğine ve hangi şartlarda umuma arz edileceğine karar verme hakkı olarak tanımlanan ve eserin ilk kez kamuya sunulması kararı olarak anlaşılan umuma arz hakkı.
- b) Ek olarak, en azından aşağıdaki manevi haklar tanınabilir:
 - o eser sahibine zarar veren bağlamsal değişikliklere itiraz etme hakkı;
 - o bir eserin, eser sahibine zarar verecek şekilde, örneğin bir ürün, hizmet, amaç veya kurumla bağlantılı olarak, kullanımına itiraz etme hakkı;
 - o cayma hakkı, eğer varsa etkilenen diğer taraf/tarafların zararlarını tazmin etmek kaydıyla, eser sahibinin eserin yayımını/dağıtımını durdurma (fikir değişikliği nedeniyle bir sözleşmeyi feshetme dahil) hakkı olarak tanımlanan cayma hakkı.
- 5) Manevi haklar, aşağıdakiler dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere istisnalara ve sınırlamalara tabi olmalıdır:
 - o belirli eser kategorileri durumunda, örneğin:
 - yazılım veya veri tabanları
 - mimari eserler
 - görsel-işitsel eserler
 - uygulamalı sanat eserleri, faydacı ve teknik eserlerbelirli koşullar altında koruma kapsamını sınırlamak için;
 - o eserin bütünlüğünün korunması hakkı ile ilgili olarak, eser sahibinin şerefine veya itibarına zarar vermediği sürece eserde küçük değişiklikler yapılması durumunda;
 - o hakların kötüye kullanılması durumunda;
 - o eleştiri, yorum, öğretim, araştırma, burs, parodi ve haber verme amacıyla kullanım.
- 6) Manevi hakların sahibi, eser sahibi olan gerçek kişi olmalıdır.

- 7) Tüzel kişiler manevi hakların sahibi olmamalıdır.
- 8) Eser sahibinin ölümünden sonra onun mirasçıları veya vasiyetname ile belirlenen bir kişi manevi hakları kullanmaya yetkili olmalıdır.
- 9) Manevi hakların süresi, ekonomik hakların süresinden az olmamalıdır.
- 10) Bir eseri (örn. bir resim, heykel, mimari) içeren bir maddi varlığın sahibinin mülkiyet hakları, menfaatlerin dengeleri gözetilerek manevi haklar ile sınırlı olabilir.
- 11) Aşağıdaki sınırlara tabi olarak manevi haklar sözleşmeye bağlanabilmelidir:
 - sözleşmeden doğan manevi haklar üçüncü şahıslara devredilememelidir;
 - herhangi bir manevi haktan tamamen vazgeçmek veya feragat etmek mümkün olmamalıdır.

Örneğin, eser sahibi sözleşme kapsamında şunları yapabilmelidir:

- manevi hakların belirli türlerde kullanımlarına izin vermek;
- eserinde belirli değişiklikler yapılmasına izin vermek;
- uyarılma hakları gibi devredilmiş ekonomik haklardan doğan değişikliklere izin vermek;
- manevi haklarla ilgili geçmişteki (*ex post facto*) ihtilafları çözmek.

- 12) Manevi hakların ihlali, telif hakkı ihlali teşkil eder.

Bir manevi hak ihlalinin koşulu, yazılı hukuk ve içtihat hukuku ile tanımlanan manevi hakların ihlali olması ve menfaatler arasında denge gözetilmesidir.

Eserin bütünlüğünün korunması hakkı söz konusu olduğunda, davacı, değişikliklerin eser sahibine zarar verdiğini kanıtlamalıdır.

Bağlantı:

•Özet Rapor